

У більшості шкіл України в нинішніх умовах консультація характеризується такими напрямками:

- цілеспрямована планова робота із старшокласниками з вивчення та розвитку професійних інтересів;
- участь старшокласників у продуктивній праці безпосередньо на різних видах підприємств;
- консультування учнів з питань продовження освіти, вибору професії та працевлаштування.

Консультація з виховного боку має два аспекти. По-перше, це виховна дія на професійні інтереси молоді, тобто сприяння формуванню у неї позитивних мотивів вибору професії, що забезпечують узгодженість інтересів особистості та суспільства. По-друге, консультація характеризується виховною спрямованістю.

Вибір професії – це складний процес, на який впливає багато чинників, а саме:

- макросередовище, що діє на мотиви вибору професії;
- особистісні особливості: мотиви, інтереси, нахили, здібності, рівень їх якостей, рівень освітньої та професійної підготовки;
- потреби народного господарства в кадрах, характерні вимоги до професії. Врахування названих чинників – необхідна умова добре організованої консультації. Адже це підвищує рівень вільного професійного самовизначення особистості, а також імовірність правильного вибору професії.

Таким чином, розглянуті і зазначені психолого-педагогічні аспекти консультаційної підготовки молоді до майбутньої трудової діяльності в сфері суспільного виробництва можна вважати загальними для використання у школах, зокрема серед їх випускників, адже зуміти орієнтуватися у життєвому потоці є важким та відповідальним завданням. І в першу чергу – відповідальним для педагогів, що спрямовують молодь у майбутнє.

Список використаної літератури

1. *Маркова А. К.* Формирование мотивации учения в школьном возрасте: Пособие для учителя / А. К. Маркова. – М. : Просвещение, 1983. – 96 с.
2. *Морозова Н. Г.* Учителю о познавательном интересе / Н. Г. Морозова. – М. : Знание, 1979. – 48 с.

Антоніна Крат

АКТУАЛЬНІСТЬ ПОЛІТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Починаючи з давніх часів і до нашого часу, люди задовольняють свої потреби, перетворюючи певні ресурси в бажаний результат. До сьогодення людина озброїла себе надійним інструментальним арсеналом – від кам'яних знарядь праці до механізованих та комп'ютеризованих агрегатів та приладів, цим самим удосконалюючи свій побут та розвиваючи нові навички та вміння. Змінюючись з кожним століттям, наше суспільство досягло індустріального рівня. Питання впровадження та вдосконалення політехнічної освіти є надзвичайно актуальним, так як навчання в наш час спрямовується на формування вмінь та навичок, пошукову діяльність, що є необхідним, щоб учень у майбутньому став кваліфікованим працівником, міг швидко адаптуватися до нових умов та засобів праці, мав широкий загальноосвітній і політехнічний кругозір, високу професійну підготовку.

Метою даного дослідження є вивчення актуальності та розкриття важливості політехнічної освіти в умовах входження України до нової економічної системи.

Завданнями є: дослідити загальний стан політехнічної освіти в країні, проаналізувати значущість політехнічної освіти для процесу підвищення кваліфікації рівня фахівців.

В українському педагогічному словнику політехнічна освіта трактована як навчання, яке дає знання про головні галузі й наукові принципи виробництва, формує загальнотехнічні практичні навички, необхідні для участі в продуктивній праці [3, с. 903].

Наразі наша країна має змогу підвести українське суспільство до переходу на вищу стадію свого розвитку. Це можливо в умовах входження України до нової економічної системи. Як наслідок цього, неминучими є суттєві соціально-економічні та культурно-технологічні трансформації. За таких умов кількість робочих місць для населення буде збільшуватись, а це означає, що перед молодим поколінням буде відкритий широкий вибір нових професій, в тому числі і технічних, буде значно розширене коло їх можливостей. У зв'язку з цим, нашому населенню передбачаються великі потенційні можливості розвитку в усіх сферах діяльності [1, с. 18].

У таких умовах постає важливе питання модернізації політехнічної освіти. Про це зазначає у своїй праці Л. А. Семеновська, наголошуючи на необхідності ознайомлення молодого покоління з основними галузями й науковими принципами виробництва, формування у них загальнотехнічних практичних навичок [4, с. 171].

Зараз у школах України політехнічна освіта є не досить популярною. Існує лише по кілька на одну область навчальних виробничих комбінатів для старшокласників, а в школах 1-2 години уроків трудового навчання на тиждень. Проте з кожним роком в Україні зростає число як приватних, так і державних шкіл, що починають спрямовуватися на політехнічне навчання школярів.

Задля досягнення максимального результату необхідне посилення інтеграції політехнічної освіти.

Таким чином, доцільно буде окреслити основні шляхи вдосконалення політехнічної освіти. Їх Л. А. Семеновська трактує як:

- ✓ звільнення від технократичної ідеології та використання технологічного й особистісно-діяльнісного підходів;
- ✓ посилення гуманітарного, соціального, економічного та екологічного змістового наповнення;
- ✓ забезпечення трансдисциплінарного та антропокультурного характеру;
- ✓ посилення виховної функції політехнічної освіти [5, с. 23].

Тобто задля вдосконалення та реалізації політехнічної освіти учнів необхідно внести значні зміни до системи навчання учнів. Перш за все, навчальний матеріал з кожної дисципліни має бути підібраний таким чином, щоб учні могли глибоко розуміти її роль у народному господарстві та промисловості. По-друге, школярів необхідно постійно знайомити з новими досягненнями у виробничих галузях, висвітлювати їм наукові основи промисловості на базі міжпредметних зв'язків. І, насамкінець, необхідно зміцнювати матеріальні бази шкіл [2, с. 51].

Життєві реалії нашого часу вимагають виховання у людини такої риси як працьовитість. Вона є невід'ємною рисою на шляху подолання проблем соціально-економічного характеру нашої держави в теперішній час.

Завдання сформувані в учнів інтелектуальні, практичні та організаційно-пізнавальні уміння та навички, необхідні для успішної трудової діяльності, покладається на вчителя. Здійснювати його він має шляхом оптимального поєднання різноманітних прийомів, форм та методів розв'язання завдань, що мають виробничий зміст, з допомогою технічних засобів навчання демонструвати учням матеріали, що стосуються виробничої тематики. Наприклад, застосування тих чи інших теоретичних знань в господарстві та промисловості, а також організовувати та проводити екскурсії на виробництва [6, с. 6].

Отже, дослідивши загальний стан політехнічної освіти в нашій державі на даний час та проаналізувавши її значущість для підвищення кваліфікаційного рівня населення в умовах входження України до нової економічної системи, можна зробити наступні висновки:

– актуальність поставленої теми підтверджується тим, що модернізація освіти та виведення її на новий рівень є необхідною для входження нашої країни до нової еко-

номічної системи, адже освіта є основою розвитку особистості, суспільства, нації, держави. Саме рівень освіти та науки визначає місце та роль держави у світовій спільноті.

– значущість політехнічної освіти полягає у тому, що у сучасному технологічному середовищі вона повинна мати глибоке особистісне спрямування, так як в умовах швидкого розвитку техніки та технологій учень має володіти не лише загальнонауковими основами технологічних процесів, а й здібностями до забезпечення власної стабільності у суспільстві.

Список використаної літератури

1. *Атутов П. Р.* Концепция политехнического образования в современных условиях [Текст] / П. Р. Атутов // Педагогика. – 1999. – №2. – С. 17–20.
2. *Волкова М. П.* Педагогіка / М. П. Волкова. – К. : Академія, 2001. – С. 49–52.
3. *Гончаренко С.* Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – С. 903.
4. *Семеновська Л.* Ідеї політехнічної освіти: від минулого до сучасності [Текст] / Л. Семеновська // Дидаскал. – 2007. – №5. – С. 170–175.
5. *Семеновська Л.* Специфіка політехнічної освіти в умовах культурно-технологічного середовища [Текст] / Л. Семеновська // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2007. – Вип. 2 (54). – С. 16–24.
6. *Сидоренко В.* Політехнічна освіта: сучасне бачення проблеми [Текст] / В. Сидоренко, О. Калігаєва // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2005. – №2. – С. 4–7.

Єлизавета Сурцева

ТРУДОВА ПІДГОТОВКА ШКОЛЯРІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Особливістю сучасного суспільства є затребуваність у подальшому кар'єрному розвитку людини. На всіх етапах суспільного життя існує проблема пошуку шляхів професійної підготовки підростаючого покоління до самостійного життя. Одні і ті ж види праці можуть виховувати працелюбство, розвивати творчі здібності. Все залежить від педагогічної майстерності, від доцільного опрацювання інших видів діяльності. Більшість випускників ідуть у життя без практичної підготовки, не обізнані із сучасними технологіями. У молоді виявляється споживче ставлення до життя, небажанням працювати [1, с. 80].

Здійснення трудової підготовки неможливе без ретельного вивчення, аналізу й узагальнення попереднього досвіду. Творче використання здобутків минулого та уникнення допущених помилок дозволяє удосконалювати сучасну систему освіти, вирішувати актуальні проблеми, пов'язані з переходом суспільства до ринкових відносин.

Із кожним днем популярності набуває народна педагогіка з її принципами та методами. Провідна її мета – сформувати справжню людину, культурну, духовно багату, працювиту, підготовлену до трудової діяльності.

Розвиток трудових навичок – процес важливий і складний, тому його слід починати якомога раніше. Це стосується початкової освіти, де школярі залучаються до корисної праці, починають розуміти її важливість та користь для оточуючих.

Період молодшого віку найбільше сприяє вихованню трудової активності, так як діти в цей час дуже допитливі, рухливі, старанні, мають велике бажання брати участь у різних видах діяльності. У цьому віці діти пристосовуються до колективної діяльності, засвоюють трудовий досвід, підбирають потрібні рухи, дії [2, с. 142].

Психолого-педагогічні проблеми розвитку трудових навичок розглядали такі педагоги, як О. С. Богданова, О. С. Дорошенко, В. І. Петрова, С. Ф. Русова та інші. Вчені у своїх працях переконували, що вся народна педагогіка ґрунтується на праці, тому людям із раннього дитинства потрібно виховувати любов до праці, навчити працювати,